

NOTAT

20. februar 2012

J.nr.

Ref. OO

Bistand til økonomisk trængte barmarksværker: Varmepriser nu og i fremtiden

Barmarksværkerne har i flere år haft relativt høje varmepriser. Derfor er der gennemført tre statslige hjælpepakker, en støttepulje fra naturgasselskaberne og andre initiativer. 2/3 af barmarksværkerne har fået gennemsnitligt 5,3 mio. kr. i tilskud, dvs. 21.000 kr. per husstand.

På trods af den betydelige økonomiske støtte, har flere barmarksværker stadig høje varmepriser. Derfor har der været fokus på at anvise løsningsmuligheder for disse værker i det kommende energiforlig.

Det er foreslået, at de 30 værker med højest varmepris skal have lov til at installere en 1 MW biomassefyret kedel til ren varmeproduktion. Dermed kan afgiftsbegunstiget biomasse erstatte en del af den dyrere naturgas med lavere varmepriser til følge.

Forslaget om en supplerende biomassekedel på op til 1 MW er oprindeligt udarbejdet af Rambøll og er foreslået som en mulig løsning på barmarksværkernes problemer i Mariagerfjord Kommune. Dansk Fjernvarme har anbefalet modellen i 'Varmeplan Danmark 2010'.

Desuden offentliggjorde de to brancheorganisationer, Dansk Fjernvarme og Foreningen af Danske Kraftvarmeværker, den 7. september sidste år rapporten "Redningsplan – små dyre naturgasfyrede fjernvarmeværker". Her fremsættes der konkrete løsningsforslag til de 30 værker, som havde den højeste varmepris per 8. december 2010. Hovedkonklusionen i rapporten er, at mindre biomassekedler på op til 1 MW kombineret med solvarmeanlæg er det klart vigtigste løsningsforslag. Dansk Fjernvarme meddeler i en pressemeddelelse af 17. oktober sidste år, at de to brancheorganisationer vil tilbyde en individuel rådgivning af de 30 værker, hvor individuelle løsninger vil blive udarbejdet. Muligheden for en mindre biomassekedel, kombineret med individuel rådgivning, ville kunne bidrage væsentligt til lavere varmepriser for de nødlidende værker.

Det er i Vores energi foreslået at give de op til 30 værker med de højeste varmepriser mulighed for øget fleksibilitet i deres brændselsvalg. Dette initiativ vil bidrage til at løse barmarksværkernes nuværende problemer med høje varmepriser. De 30 værker med højest varmepris vil få skåret toppen af deres høje varmepris.

Øget fleksibilitet til anvendelse af en biomassekedel for 30 værker vil medføre et årligt afgiftsprovenutab på ca. 27 mio. kr. Hvis ordningen skulle gælde for alle ca. 380 værker, som ikke er kvote-regulerede, vil afgiftsprovenutabet andrage ca. 190 mio. kr. årligt.

I seneste varmeprisopgørelse (per 18. juli 2011) er der imidlertid 5 værker blandt de 30, som ikke var med i den opgørelse over værker med højest varmepris per 8. december 2010, som var grundlaget for udvælgelsen af de 30 værker. 1/3 af værkerne var ikke på listen 2 år tidligere. Der er således en vis 'udskiftning' i opgørelsen over værker med højest varmepris. Det vil også kunne være tilfældet fremover.

Det kan således være hensigtsmæssigt, hvis muligheden for øget fleksibilitet ved mulighed for at etablere en biomassekedel målrettes efter nogle udvidede kriterier, som i videst muligt omfang kan forebygge, at antallet af værker varierer ift. opgørelsestidspunkt. Det kan f.eks. ske ved at anvende den gennemsnitlige varmepris over 3 år i stedet for én dato (den 8. december 2010). Fordelen ved at anvende en 3-årig periode for udvælgelsen af værker er endvidere, at der dermed sker en udjævning af den over- eller underdækning, som et værk måtte have og som skal udlignes i det efterfølgende varmeår.

Anvendelsen af en 3-årig periode vil ifølge Dansk Fjernvarme resultere i, at der kommer 5 nye værker på listen over de 30 dyreste værker sammenlignet med listen af 8. december 2010. Dermed er der også 5 værker, der glider ud af listen. Det kan overvejes også at medtage disse 5 værker, der i forbindelse med forslaget har været nævnt direkte med navn og som derfor har opbygget forventninger om at være omfattet. Hvis disse 5 værker ikke omfattes af forslaget om en mulighed for at etablere en 1 MW biomassekedel, kan det give anledning til stærk kritik fra disse værker.

Det ekstra afgiftsprovenutab ved at tillade 35 i stedet for 30 værker at etablere en 1 MW biomassekedel vil andrage ca. 4 mio. kr. årligt – dvs. 31 mio. kr. i stedet for 27 mio. kr. årligt.

Der er herefter en bred vifte af tiltag, som værkerne selv kan anvende for også i fremtiden at have en mere gunstig varmepris. Det er uddybet i bilag 1.

Det kan ikke garanteres, at der ikke fremover kan være værker, som får varmepriser på niveau med det, som de 30-35 værker havde, inden de etablerede en biomassekedel.

Det skyldes, at værkerne også fremover vil drive deres værker på forskellig måde. Hvis en gruppe værker på et givent tidspunkt har samme varmepris og samme økonomiske forhold, vil de stort set altid have forskellige varmepriser efter nogle år. Værkernes bestyrelser træffer forskellige økonomiske dispositioner og driver sjældent værker med samme effektivitet. Konkret vil styring af vandets temperatur i ledningerne influere på værkets effektivitet og dermed brændselsforbrug. Naturgas købes på markedet til ofte forskellige priser, lige som køb af forsikringer og salg af el kan foregå mere givtigt ved godt købmandskab.

Det kan således ikke udelukkes, at der fremover igen vil være værker med en varmepris, som er på niveau med det, de 30-35 værker havde inden de etablerede en biomassekedel. Men initiativet er omkostningseffektivt, baseret på konkrete undersøgelser af de berørte værker og ikke mindst anbefalet af de to brancheorganisationer som det vigtigste løsningsforslag.

Bilag 1

Værkernes egne muligheder for at sænke varmeprisen

Værkerne har en række muligheder for at opnå mere gunstige varmepriser. De fleste værker skønnes at have undersøgt og sandsynligvis også gennemført nogle af disse tiltag:

- Låneomlægning
- Kapitalindsud
- Tilkobling af flere forbrugere
- Tilslutningspligt (til dels indført for nye forsyningsområder)
- En mere optimal drift af de enkelte værker

Andre væsentlige tiltag er ikke gennemført i samme omfang, selvom muligheden har eksisteret i flere år. Dansk Fjernvarme og andre aktører har i flere år henvendt sig målrettet til de mindre værker herom, og nogle værker skønnes at have uudnyttede potentialer i form af:

- *Fælles drift.* Fælles indkøb af naturgas og serviceydelser mv. skønnes at kunne være til økonomisk gavn for flere værker. Fælles vedligehold og optimering af drift via fælles systemer kunne også gavne.
- *Salg af el til markedspris.* En hel del værker har forladt salg af el til garanterede priser (3-ledstariffen), da markedet ofte kan tilbyde mere fordelagtige priser. Det forudsætter dog ekspertise i at byde ind på el-børsen. Nogle større værker i nabobyer er begyndt at tilbyde barmarksværker fordelagtige varmepriser, hvis værket evt. leases til dem og de overtager drift og el-salg.
- *Overskudsvarme fra større byer og naboværker* er også en mulighed, som i stigende grad realiseres med lavere varmepriser til følge. Barmarksværkets motorer vil da typisk fungere som spids- og reservelastanlæg, som kun bruges, når markedsprisen på el er gunstig. Konkrete projekter er dog blevet afvist af Energiklagenævnet i de tilfælde at naboværket anvender afgiftsfrit brændsel.

En række forholdsvis nye tiltag vil formentlig også kunne gavne et større antal værker:

- *Solfjernvarme.* Mange lokale kraftvarmeværker vælger nu at etablere solvarmeanlæg, og her er der sket en markant udvikling i de sidste par år. Ved udgangen af 2010 var der knap 96 MW solfjernvarme i Danmark, hvoraf de knap 31 MW blev opført i 2010. For 2011 er der planer om at realisere yderligere 89½ MW. Det kan gavne også de mindre kraftvarmeværker, som på den måde opnår et alternativ til den stadig dyrere naturgas. Desuden kan værkerne opfylde deres pålagte energibesparelser med solvarme – den producerede solvarme regnes som en energibesparelse, da det mindsker brugen af naturgas. Værkerne kan endvidere sælge disse energibesparelser til andre værker, som på den måde kan opfylde deres krav til besparelser.
- *Elpatroner.* Den midlertidige elpatronordning er gjort permanent, dvs. at strøm til produktion af varmt vand til fjernvarme nu får permanent afgiftsreduktion. Det har betydet, at et stort antal varmeværker nu investerer i elpatroner – udbredelsen er betydeligt mindre end for solfjernvarme.

Der er således igangsat en række nye initiativer til gavn for de mindre kraftvarmeværker. Det vurderes at kunne afhjælpe – men ikke løse – problemet med høje varmepriser i de økonomisk mest anstrengte værker. De ovenfor skitserede muligheder for at opnå lavere varmepriser er næppe tilstrækkeligt. Yderligere tiltag i form af en supplerende biomassekedel er således nødvendige for de værker, som har de højeste varmepriser.